

شرکت داشتند که رئیس جمهور نیز سخنان کوتاهی را بیان داشته و به شرکت کنندگان خوش آمد گفت.

شبکه سراسری تلویزیون ارمنستان ۸۲/۰۵/۲۵

پایان "آرمنین ایرلینز"

تا پایان سال از "آرمنین ایرلینز"، تنها شرکت هواپیمایی دولتی ارمنستان چیزی باقی نخواهد ماند. دولت آماده می شود اموالی که از این شرکت در جمهوری ارمنستان مانده و چند هواپیما را بفروش برساند.

این هواپیماها در واقع به عنوان آهن قراضه به فروش خواهند رسید.

هائیکانک ۸۲/۰۶/۰۵

کیفیت پائین خدمات فرودگاه مانع پیشرفت

جهانگردی در ارمنستان می شود

موضوع مورد بحث ملاقات ۲۶ اوت وزارت بازرگانی و توسعه اقتصادی جمهوری ارمنستان و نمایندگان واحدهایی که در زمینه جهانگردی فعال می باشند پیرامون "فرودگاه و کیفیت خدمات فرودگاه "زورتنوتس"، امکانات جدید برای بالا بردن سطح کیفیت خدمات فرودگاه" بود. بر اساس شرکت کنندگان در مذاکرات کیفیت سطح پائین فرودگاه در زمینه های مختلف یکی از موانع اساسی پیشرفت جهانگردی در ارمنستان محسوب می شود. در مذاکرات انجام شده اشاره گردیده است که بررسی های متعددی که در این خصوص انجام شده هنوز نتیجه ن داده است. باید گفت که حتی بعد از تحویل فرودگاه به ارمنستان که از دست اندرکاران معروف ارمنی آرژانتین می باشد نیز سطح کیفیت و خدمات فرودگاه بهبود نیافت.

نویان تاپان، ازگ ۸۲/۶/۰۵

گونگون

رئیس انجمن ارمنیان روسیه پیشنهاد ایجاد هولدینگ می کند

آرا آبراهامیان رئیس انجمن ارمنیان روسیه بمنظور احیای ارتباط خط آهنی میان ارمنستان و روسیه از طریق قسمت آبخازی خط آهن پیشنهاد ایجاد هولدینگ با شرکت روسیه، آمریکا، کشورهای فققر جنوبی و همچنین شرکتهای خصوصی کرده است.

آرا آبراهامیان در مصاحبه تلفنی با رادیو "آزادی" گفته است که این شرکت مستقیماً در راستای احیای ارتباط خط آهنی فعالیت خواهد کرد. بگفته وی در این شرکت او نیز می تواند سرمایه گذاری کند و مشارکت داشته باشد. علاوه بر این، آرا آبراهامیان ایجاد برنامه تجاری خاص برای سه کشور فققر جنوبی که روسیه و آمریکا نیز در آن شرکت خواهند کرد، را پیشنهاد کرده است. بگفته وی اجرای برنامه مشابه امکان حل مسائل مشترک برای منطقه را خواهد داد. رئیس انجمن ارمنیان روسیه خاطر نشان کرد که هر دو مسئله فوق الذکر طی ملاقات با شخصیت های رسمی واشنگتن در چارچوب سفر اخیر وی به آمریکا بررسی شده اند. طی این ملاقاتها همچنین مسئله پذیرش قتل عام ارمنیان سال ۱۹۱۵ در ترکیه عثمانی نیز بررسی شده است.

گولوس ارمنی ۸۲/۰۶/۰۵

تجدید اعتبار قرارداد سور پیشنهاد شده است

استکهلم، ۲۷ اوت، آرمین پرس: افرادی که در مراسم ۸۳- مین سالگرد انعقاد قرارداد سور گرد هم آمده بودند از اتحادیه اروپا و سازمان ملل متحد تقاضا نموده اند که قرارداد سور مجدداً معتبر شناخته شود و ترکیه را نیز مجبور سازند تا از آن اطاعت نماید و حکومت کردی را سازمان دهد. بر اساس نشریه "ممره" در این گرد هم آئی نمایندگان احزاب و سازمان های مختلف نیز شرکت داشته اند. قابل ذکر است امضاهایی که در این رابطه جمع آوری شده باید به وزارت امور خارجه سوئد ارسال گردد.

آرمین پرس، ازگ ۸۲/۶/۰۶

دیدگاه آلفرد دزایاس در مورد کنوانسیون قتل عام سازمان ملل

آلفرد دزایاس دیپلمات ارشد سازمان ملل متحد طی دیدار با نمایندگان حزب دانشناکسیون در کانادا تأکید کرده است که کنوانسیون سازمان ملل متحد در مورد قتل عام برای قتل عام ارمنیان کاملاً قابل اجرا می باشد. آلفرد دزایاس امروز برای ارمنیان تورتوتو سخنرانی خواهد کرد.

بخش فارسی رادیوی سراسری ارمنستان ۸۲/۰۶/۰۶

رادیو FM ارمنیان ترکیه بزودی فعالیت خواهد کرد

رادیوی FM ارمنیان ترکیه بزودی آغاز به کار خواهد کرد. این رادیو با کوشش خلیفه گری ارمنیان ترکیه و روزنامه های ارمنی زبان "مارمارا" و "زاماناک" و "گوس" دایر می گردد. طبق قوانین ترکیه دایر نمودن ایستگاه رادیو و کانال تلویزیون به زبانهای مختلف در آن کشور آزاد می باشد.

بخش فارسی رادیوی سراسری ارمنستان ۸۲/۰۵/۲۹

امثال و حکم

مطلب این بخش از کتاب "ریشه های تاریخی امثال و حکم" تألیف زنده یاد مهدی پرتوی آملی گرفته شده است.

ارتعود

ارتعود که به اصطلاح عوام ارتنود و ارتنوت هم می گویند به کسانی اطلاق می شود که سینه های فراخ و قد و بالایی خارج از حد متعارف داشته باشند و همچنین به عقیده استاد محمد علی جمالزاده: «بی انصاف باشند ولی بی انصافی آنها از روی بیحسی باشد». شاید کمتر کسی بداند ارتعود کیست و مردان قوی هیكل و بلند بالا را از چه جهت به او تشبیه می کنند. اینک تاریخچه زندگی این مرد غول آسا.

ملک ناصر یوسف بن ایوب شادی معروف به صلاح الدین ایوبی مؤسس دولت ایوبیان در قرن ششم هجری است که در مصر و شام و حجاز و یمن حکمرانی داشت و قسمت مهمی از بیست و دو سال سلطنتش در جنگهای صلیبی و مبارزه با اهل صلیب مصروف گردید. به جرات می توان گفت که تنها رشادت و شجاعت صلاح الدین ایوبی بود که جنگهای صلیبی را به نفع مسلمانان پایان داد و ممالک اسلامی را از خطر مهیب فرنگیان (اروپاییان) که چون سیلی عظیم به جانب آسیای غربی روان بودند نجات بخشید.

صلاح الدین ایوبی مردی جسور و شجاع و عادل و دانشمند بود، به قسمی که اروپاییان هم فضایل و محامدش را انکار نمی کنند. صلاح الدین ایوبی خواهری داشت که هنگامی که

جامعه ارمنی

جشن چهارصدمین سال استقرار ارمنیان در اصفهان.

اصفهان - یادواره چهارصدمین سالگرد استقرار ارمنیان در جلفای اصفهان مهرماه امسال با حضور شخصیت های برجسته دینی و فرهنگی ایران و جهان در کلیسای وانک اصفهان برگزار می شود. تاتانوس اوهایان، رئیس ستاد مرکزی یادواره جهانی سالگرد استقرار ارمنیان در جلفا، گفت: این یادواره با برگزاری آیینهای مذهبی پاداراک و عشای ربانی همراه خواهد بود. اوهایان در مورد اهداف برگزاری این یادواره گفت: با توجه به اهمیت وقایع تاریخی و سیاسی دوره سلطنت شاه عباس اول، این یادواره در جهت شناساندن خدمات ارمنیان در عرصه های فرهنگی، علمی و اقتصادی تلاش خواهد کرد. وی افزود: این نکوداشت همچنین هدف تقویت روحیه همکاری و استحکام وفاق هرچه بیشتر بین ارمنیان و مسلمانان را دنبال می کند. به گفته وی، محور اصلی برنامه های این مراسم را تبیین نقش آئین های مذهبی پاداراک و عشای ربانی در کلیسای مرسللی ارمنیان تشکیل می دهد. در حاشیه برنامه های این یادواره، اندیشمندان و متفکران ایرانی و خارجی در زمینه مباحث فرهنگی، تاریخی و ایرانشناسی سخنرانی خواهند کرد. همچنین نمایشگاههایی در ارتباط با موضوعات مربوط به ارمنیان برگزار خواهد شد.

نمایشگاه معماران ارمنی ایرانی در ایروان

با اقدام مرکز مطالعات مسائل ارمنی ایران و موزه- انستیتوی ملی معماری ارمنستان در موزه نمایشگاه سه معمار ارمنی ایرانی پل آبگار، گابریل گورکیان و وارثان هوانسیان افتتاح شد. در این نمایشگاه طرحها و عکسهای ساختمانهای طراحی شده از سوی آنها ارائه شده اند. نمایشگاه به مدت یک ماه فعالیت خواهد کرد.

پل آبگار متولد سال ۱۹۰۸ از نمایندگان مدرنیسم در ایران بود، در طرحهای خود به هماهنگی با طبیعت اهمیت زیادی قائل بود. ساختمانهای او بهترین ساختمانهای تهران محسوب می شوند، از میان آنها می توان ساختمانهای زیر را ذکر کرد: سینمای "تیگارا"، اولین ایستگاه رادیویی ایران، کلیسای جامعه کاتولیک ارمنی، مدرسه "باغچه بان" ناشنویان و ویلاهای متعددی که یکی از آنها اکنون سفارت جمهوری ارمنستان در ایران می باشد.

گابریل گورکیان چند ویلا، هتل، مغازه و کارگاه نقاشی را طراحی کرده است. در سال ۱۹۲۶ دفتر معماری خصوصی خود را باز کرده است. ساختمانهای وزارتخانه های دادگستری، امور خارجه، باشگاه افسران و ساختمانهای دیگر از آثار معروف وی می باشد. در چند مسابقه بین المللی که می توان از میان آنها طرح مجسمه روزولت را ذکر نمود، شرکت کرده است.

وارثان هوانسیان از لحاظ سبک در آثار خود مدرنیسم را دنبال نموده است اما زیبایی را در سادگی دیده است. هنرستان دوشیزه ها، هنلهای ایستگاه خط آهنی تهران و "در بند"، کاخ سعداباد، سینماهای "متروپل" و "دیانا"، هتل "فردوسی"، ساختمان مرکزی بانک "سه" در تهران و همچنین ساختمانها در چند شهر دیگر، چند ویلا و ساختمان اجتماعی دولتی از بهترین آثار او هستند.

آقای محمد زند مسئول بخش روابط عمومی و امور فرهنگی سفارت ایران در ارمنستان خاطر نشان کرد که شناخت و احترام نسبت به ارزشهای یکدیگر ضامن درک متقابل و زندگی آرام و شرافتمندانه است. وی گفت: "هر یک از ملت های ما با حفظ و ایستادگی دلسوزی نسبت به فرهنگ، دین و ویژگی خود، همزمان باید بتواند با ملت دیگر روابط داشته باشد، گفتگو و تبادل نظر کند و این امر بنویه خود تحکیم دوستی دو کشور را تشویق خواهد نمود".

هایاستانی هانراپوتیون ۸۲/۰۵/۲۹

ایران

زلزله ۵٫۷ ریشتری در استان کرمان.

کرمان - واحد مرکزی خبر: زمین لرزه ای به بزرگی ۷/۵ در مقیاس ریشتری ساعت ۸ و ۳۲ دقیقه و ۳۵ ثانیه صبح پنجشنبه استان کرمان را لرزاند. به گزارش مرکز لرزه نگاری ژئوفیزیک دانشگاه تهران، این زمین لرزه در شمال شرقی شهرستان بم ثبت شده است.

طرح معافیت فارغ التحصیلان پزشکی از خدمت خارج از مرکز.

نورالدین پیرمؤذن، ممبر کمیسیون بهداشت و درمان مجلس گفت: فراکسیون پزشکان مجلس ششم، طرحی را برای معافیت فارغ التحصیلان پزشکی از خدمت خارج از مرکز، تقدیم هیات رئیسه مجلس شد. نماینده مردم اردبیل افزود: این طرح دراستانه شهرویه و سالروز تولد ابن سینا و روز پزشک، تقدیم مجلس شد و هیات رئیسه مجلس نیز امروز وصول آن را اعلام کرد. وی درباره علت ارائه چنین طرحی گفت: فارغ التحصیلان رشته های گروه پزشکی، تنها تحصیلکردگانی هستند که موظفند طرح خدمت خارج از مرکز و اقامت اجباری در مناطق محروم را بگذرانند. این الزام، در سالهای اول انقلاب و به دلیل کمبود پزشک، برای رشته های گروه پزشکی مقرر شد؛ اما اکنون، با وجود حدود ۴۵ هزار فارغ التحصیل بیکار پزشکی و پیراپزشکی در کشور، غیرضروری به نظر می رسد. پیرمؤذن افزود: به موجب ماده واحده این طرح، کلیه فارغ التحصیلان رشته های گروه پزشکی درمقاطع تحصیلی فوق دیپلم و بالاتر، از تاریخ تصویب این قانون، همانند فارغ التحصیلان سایر رشته های تحصیلی دانشگاهی از الزام و انجام هرگونه طرح خارج از مرکز معاف می شوند.

ارمنستان

افتتاح بازیهای سراسری ارمنیان

در ساعت ۲۱ روز شنبه ۲۵ مردادماه مراسم افتتاح سومین بازیهای سراسری ارمنیان با شرکت بیشتر از ۲ هزار ورزشکار دختر و پسر از ۳۰ کشور و ۷۹ شهر جهان که در ۱۰ رشته ورزشی از فردا مبارزه خود را آغاز می کنند در ورزشگاه هزاران آغاز شد. از چگونگی انتخاب ورزشکاران می توان حدس زد که استراتژی عمده سازماندهندگان این بازیها توسعه آنها از نظر ابعاد جغرافیایی و افزایش میزان علاقمندی نسبت به آنها بوده و از قرار معلوم اهمیت فراز کیفیت ورزشی چندان هم مورد توجه نبوده است. در مراسم افتتاح و بعد از سان و رژه ورزشکاران مختلف شرکت کننده در بازیها، آقای یرواند زاخاریان سخنان کوتاهی بیان داشت آنگاه آتش استادیوم بوسیله شعله ای که ورزشکاران صاحب نام آن را از معبد گارنی آورده بودند روشن شد روبرت کوچاریان رئیس جمهور و آندرانیک مارکاریان نخست وزیر نیز در مراسم افتتاح

س.ک.ارجنیکیدزه رئیس شورای نظامی جبهه قفقاز به شوشی رسید و گزارشی در مورد کارهای انجام شده روز ۲۲ ماه مه به لنین تلگراف کرد.

بدین ترتیب آرتساخ از سوی سپاه ۱۱ ارتش سرخ به عنوان بخشی از آذربایجان شوروی اعلام شد. این امر کلاً غیر منصفانه و نقض شدید اصل حق تعیین سرنوشت ملل بود.

دولت موقت آرتساخ تصمیم گرفت جلسات منطقه‌ای تشکیل دهد و اوضاع پدید آمده جهت گیری ارمنیان آرتساخ را مورد بررسی قرار دهد. جلسه منطقه‌ای اراندا که در تاریخ ۱۴ ماه مه در روستای هاغورت تشکیل شد، وضعیت به وجود آمده پس از ورود سپاه یازدهم به آرتساخ را مورد انتقاد قرار داد و از پذیرش درخواست فرماندهی سپاه ۱۱ مبنی بر الحاق آرتساخ به آذربایجان سر باز زد.

جلسه منطقه‌ای دیزاک در روستای توغ نیز تقاضای دولت آذربایجان و فرماندهی سپاه ۱۱ را محکوم کرد و تصمیم گرفت "کلیه امور مربوط به مسائل آرتساخ را باید نه بصورت جدا و منفک بلکه همراه با جمهوری ارمنستان حل و فصل گردد".

آخرین جلسه دولت موقت قراپاغ در تاریخ ۲۲ مه ۱۹۲۰ بر گزار شد و طی آن مسئله عکس العمل در قبال روسیه شوروی بررسی گردید. آرتساویر کامالیان اعلام نمود که شاید "بشویکهای محلی بتوانند با در دست گرفتن حکومت و اعلام قراپاغ به عنوان بخشی از روسیه شوروی و نه آذربایجان، این سرزمین را نجات دهند". آستواذور آودسیان متذکر شد: "از آنجا که شرایط گوناگون ما را به ارمنستان پیوند داده است، لذا می‌توانیم با آن باشیم و در این باره باید به روسیه شوروی اطلاع دهیم. دولت موقت تصمیم گرفت موجودیت فیزیکی زحمتکشان آرتساخ را حفظ کند و در عین حال اعلام نمود که ارمنیان آرتساخ مصمم هستند هرگز تحت هیچ شرایطی سرنوشت خود را حتی به آذربایجان شوروی پیوند ندهند و آماده پدید آوردن چنان نظام سیاسی هستند که روسیه انقلابی موجد گشته است و بر آن است تا ایجاد اوضاع سیاسی پایدار دفاع از خود را تشدید کرده و ادامه دهند".

با این حال چنان شرایطی ایجاد شد (ظهور نمایندگان روسیه شوروی، بخش اخبار مربوط به انقلاب بلشویکی در ارمنستان و غیره) که دسته‌های نظامی درو مجبور به ترک آرتساخ در روز ۲۵ مه و بازگشت به گوریس از طریق دامنه‌های کوه گبرو شدند و تمام ساز و برگ و ابزارهای اسلحه را برای اهالی آرتساخ به جا گذاشتند.

روز بعد، دهمین کنگره ارمنیان آرتساخ در روستای تاغاورد قراپاغ کوهستانی را به عنوان شوروی اعلام کرد و کمیته انقلابی به ریاست ساکو هامبارسومیان تشکیل شد. تا پایان ماه ژوئن، در تمام روستاها و مناطق آرتساخ کمیته‌های انقلابی تشکیل یافتند.

با این همه، امید ارمنیان آرتساخ مبنی بر این که استقرار نظام شوروی باعث اتحاد آرتساخ با مام میهن می‌شود، به نوبه‌ای بدل شد. سنگ بنای سیاسی آذربایجان شوروی را روش‌های کاری آذربایجان مساواتی تشکیل می‌داد و در آن روزهای جدید تحت لوای "انترناسیونالیسم" شعارها و نطق‌های توخالی سر می‌دادند. زمانی که سیمون پیرومیان و آرامیسیس یرزنیکیان از طرف اتحاد میهنی اهالی آرتساخ مستقر در تفلیس در تاریخ ۹ ژوئن در نامه خود به لنین به کرات درباره اوضاع سیاسی و اقتصادی آرتساخ و سیاست‌های اشغالگران آذربایجان شوروی در قبال قراپاغ یاد آور می‌شدند. تمام مطالب یاد شده را مورد نظر داشتند. آنها در بخشی از نامه خود چنین نوشته‌اند: "علت وجودی سیاست الحاق قراپاغ کوهستانی به آذربایجان توسط التیماتوماها و روش‌های قهرآمیز، در واقع سیاست ترکیه، انانیت و مساوات‌ها بوده است".

آنها این مسئله را عنوان می‌کنند که به روستائیان آرتساخ امکان دهند "بنا به صلاح‌دید خود زندگی شان را سازمان دهند و از حق تعیین سرنوشت برخوردار شوند. هر تصمیمی مغایر با خواست و اراده روستائیان نوعی قهر و زور تلقی شده آنان را از آن حق تعیین سرنوشت خود محروم می‌سازد که سه سال در شرایط بسیار دشوار از آنها در برابر دشمنان حمایت کرده است".

۵. این مبارزه در سالهای بعد نیز متوقف نگردید. می‌دانیم که س.م.کیروف عضو شورای نظامی سپاه یازدهم ارتش سرخ در ۳ ژوئن ۱۹۱۹ با بیان بی پایه و اساس بودن درخواستهای مساواتیها به لنین گزارش کرده بود که "مناطق ارمنی قراپاغ و زانگور، دولت آذربایجان را به رسمیت نمی‌شناسند". در تابستان ۱۹۲۰ نیز که در قلمرو جمهوری آذربایجان حکومت شوروی بر پا شد اوضاع بر همین منوال بود و قراپاغ و زانگور در صفوف سپاه ۱۱ شرکت نکردند.

رهبران جمهوری آذربایجان و نریمان نریمانف رئیس کمیته انقلابی، م. حسین اف کمیسر امور خارجه و دیگران سیاست حیل و فریب، منحرف ساختن رهبران حزبی و دولتی، "ایجاد" نظر عمومی برای اعمال زور در قبال ارمنیان آرتساخ، زانگور، نخجوان و سایر نواحی ارمنی نشین را دنبال می‌کردند. نریمانف در تلگرام و نامه خود خطاب به لنین در تابستان ۱۹۲۰، اعلام می‌کرد قراپاغ، زانگور و نخجوان که مبلغان و مداخله گران توانسته‌اند آنها را به تصرف خود در آورند باید جزء قلمرو آذربایجان قرار گیرند. هیئت نمایندگان جمهوری ارمنستان به ریاست لون شان در ژوئن ۱۹۲۰ برای مذاکره با روسیه شوروی وارد مسکو شد. هنگامی که شانت در ماه ژوئیه با گ. چیچرین مشغول مذاکره بود، در تلگرامی که از باکو به مسکو خطاب به لنین (رونوشت برای ولادیکاوکاز، ارجنیکیدزه) ارسال شده بود چنین آمده است: "درباره آنچه که به زانگور و قراپاغ مربوط می‌شود و هم اکنون در قلمرو آذربایجان قرار گرفته‌اند، باید اعلام کنیم که این مناطق بطور قطع باید در قلمرو آذربایجان باقی بمانند".

نواحی جلفا و نخجوان هم از نقطه نظر نظامی و هم از نظر امکان ارتباط مستقیم با ترکیه باید از طرف سپاهیان ما تصرف شوند و به آذربایجان ملحق گردند. ما هرگونه مذاکره با دولت داشاک را اضافه و مسئله ارمنستان ترکیه را آنگونه که شما مورد نظرتان است بی موقع می‌دانیم". نویسندهگان این تلگرام ن. نریمانف، ب.مدیوانی و آ. میکویان بودند. چیچرین که در تنگنا قرار گرفته بود، مجبور می‌شود به ارجنیکیدزه متوسل شود و از او تقاضا کند بر روی رهبران آذربایجان اعمال نفوذ کرده از اشتباهی آنها بکاهد. استالین کمیسر ملل روسیه شوروی به شدت از نریمانف پشتیبانی می‌کرد. او در تلگرافی به ارجنیکیدزه اراده خود را به وی تحمیل می‌کند: "به نظر من باید به وضوح یکی از طرفین را مورد حمایت قرار داد و در این مورد مسلماً آذربایجان را همراه با ترکیه باید در نظر داشت".

می‌خواست برای انجام مناسب حج به مکه برود از طرف دسته ای از راهزنان مسیحی ربوده شد و فدیه گزافی از صلاح الدین مطالبه کردند تا وی را آزاد کنند. صلاح الدین می‌دانست که اگر به جنگ راهزنان برود بدون شک خواهرش را به قتل می‌رساند. پس فدیه را پرداخت و خواهرش را از جنگ زردان خلاص کرد. آنگاه با یک مبارزه دائمی آنان را مجبور کرد تا در ساحل دریاچه طبریه واقع در فلسطین به جنگ کشانده شوند. سردسته این راهزنان مرد هیولایی بود به نام ارنعود که در حدود یک برابر و نیم قد و بالای آدم معمولی داشت و گردن کلفت و سینه‌های سستبر و بازوان ورزیده اش او را بصورت مرد غول آسایی درآورده بود. صلاح الدین ایوبی با مهارت قشون خود را بین دریاچه طبریه و جبهه راهزنان قرار داد تا دسترسی به آن دریاچه نداشته باشند.

در یک روز گرم و طولانی تابستان جنگ بین سپاهیان صلاح الدین ایوبی و قشون ارنعود در گرفت. مسیحیان که در منطقه ای سنگلاخی قرار گرفته بودند، چنان از فشار گرما ناراحت شدند که زره را از تن و مغفر را از سر به در کردند تا خنک شوند، ولی به زودی از فرط تشنگی همه بی تاب شده عده کثیری از آنان به قتل رسیدند و جمعی از سران آنها منجمله ارنعود دستگیر شدند. صلاح الدین ایوبی دستور داد همه را به حضور آوردند و به غلامان خود گفت از رودی که وارد دریاچه می‌شود و آبی خنک و گوارا دارد به اسیران آب بنوشانند. منتهی فقط به کسی که مورد ترحم صلاح الدین واقع می‌شد آب می‌داد. ارنعود آن قدر تشنه بود که منتظر ترحم و صدور فرمان صلاح الدین ایوبی نمانده، ظرفی از آب را از دست یکی از غلامان ربود و لاجرم سرکشید. صلاح الدین با صدای بلند گفت: "کسانی که اینجا تشنه اند می‌دانند که من نگفتم به این مرد - ارنعود - آب دهند و او خودسرانه آب را از دست غلام من گرفت و نوشید. البته مقصودش این بود که هر کس به فرمان او سیراب می‌شد مورد ترحم قرار می‌گرفت و آن اسیر را به قتل نمی‌آوردند.

موقع غذا خوردن فرا رسید و صلاح الدین قبل از صرف غذا به ارنعود پیشنهاد کرد که اگر دین غلام را بپذیرد از خونش می‌گذرد و آزاد خواهد شد. ارنعود چون آن سخن بشنید با نفرت و انزجار به سوی صلاح الدین آب دهان انداخت. صلاح الدین ایوبی به خشم آمد و فرمان داد قبلا دو دست و دو پایش را محکم ببندند و آنگاه شمشیر از نیام کشید و با یک ضربه سر از بدنش جدا کرد.

در ناکمه این نکته برای مزید اطلاع لازم است دانسته شود که در حال حاضر ارثووت نام قبیله ایست که در بلغارستان و ترکیه فعلی سکونت دارند و به قساوت قلب و بیرحمی و شرارت معروف هستند.

حکایت

کدام طرف؟

شخصی از دخو پرسید: وقتی در تشیع جنازه هستم باید از جلو بروم یا عقب جنازه حرکت کنم؟ دخو جواب داد: فقط در تابوت نباشی، از هر طرف خواستی، برو!

نگاهی به جغرافیای تاریخی و تاریخ آرتساخ

(بخش ۱۱)

ا.گرامنیک

رویدادهای آرتساخ (قراپاغ) در سالهای ۱۹۲۳-۱۹۱۷

دولت آذربایجان شوروی طی اعلامیه رادیویی خود در روز هشتم ماه مه خطاب به دولت ارمنستان، قاطعانه تقاضای خروج سپاهیان ارمنی از قراپاغ، را مطرح نمود و دولت ارمنستان در تلگراف پاسخ خود اعلام کرد که دولت آذربایجان، اراده خواست و حقوق زحمتکشان قراپاغ و زانگور را پایمال کرده است. بر اساس اسناد تاریخی دولت ارمنستان که از آن روزها باقی مانده است سیاست دولت آذربایجان شوروی مبنی بر نابودی جمهوری ارمنستان و اجرای تمایلات آذربایجان مساواتی به منظور پیوستن به ترکیه، افشا می‌شود. در نامه وزارت امور خارجه ارمنستان به شماره ۲۸۹۸ مورخ ۱۰ ماه مه، خطاب به مردم آذربایجان و م. حسین اف کمیسر خلق در امور خارجی (رونوشت آن برای لنین و چیچرین) آمده است: "...حملات دولت شما دولت ارمنستان را بر آن قرار داد تا به شما اعلام کند که مفهوم و مراد اصلی انقلاب آذربایجان را خلق ارمنی و دولت آن به خوبی درک کرده‌اند. چنانکه پیدا است این انقلاب به عنوان تحول دولت مساواتی خسان بیکی، از طرف دولت انقلابی سوسیالیستی تغییری در زندگی حکومتی و سیاسی آذربایجان نداده است. نخستین اقدام این دولت به اصطلاح سوسیالیستی قرار دادن روستائیان و زحمتکشان ارمنی قراپاغ و زانگور بر خلاف میل آنان تحت یوغ حکومت آذربایجان بود. التیماتومی که روز دوم پس از استقرار دولت شما به ارمنستان داده شد با ماهیت تجاؤزگرانه خود هیچ تفاوت و وجه تمایزی با یادداشت‌های دولت مساواتی نداشت. اگر پیوند و پیمان موجود بین دولت شما و رهبران امپریالیست ترکیه، مصطفی کمال... و سازماندهندگان حیات حکومتی کشور شما یعنی انور، خلیل و نوری پاشاها و کشتارهای وحشتناکی را که این پاشاها در قبال ارمنیان قفقاز و ترکیه سازمان داده‌اند، در نظر بگیریم، درایصورت پر واضح خواهد شد که دولت ارمنستان نمی‌تواند دولت فعلی آذربایجان را دموکراتیک و سوسیالیستی به حساب آورد... در برابر اتهاماتی که درباره تعدی و فشارهای اعمال شده از سوی ارمنستان بر ساکنان مسلمان در یادداشت خود متذکر شده‌اید ما نمی‌خواهیم در مورد کشتارهای جمعی ساکنان ارمنی نوخی، آرش، گنجه، شماغی و ساکنان بی گناه قراپاغ و گتغان بپردازیم".

لشکر ۳۲ توپخانه ارتش یازدهم سرخ در آغاز ماه مه ۱۹۲۰ بدون در نظر گرفتن خواستهای ارمنیان آرتساخ از یولاخ به سمت آرتساخ به حرکت در آمد. در این روزها هیئت اعزامی ارتش یازدهم سرخ به ریاست سهاک ترگابریلیان در روستای قارابولاخ و اراندا با درو (بوز) ملاقات کرد و از او قاطعانه تقاضا کرد نظامیان ارمنی را از آرتساخ خارج کند. درو کانیان پاسخ داد که این کار با اصل حق تعیین سرنوشت ملل اعلام شده از سوی روسیه شوروی مغایرت دارد. ارمنیان آرتساخ به مام میهن پیوسته‌اند لیکن اکنون درخواست می‌شود آن را جدا کرده به آذربایجان ملحق نمایند. این امر نیز جالب توجه است که در همان روزها، تقریباً تمام عساکر ارتش سابق مساواتی در آرتساخ به صفوف لشکر ۱۱ ارتش سرخ پیوسته بسی درنگ یونفرم‌های خود را تغییر داده بودند.

۱۲ ماه مه ۱۹۲۰، هنگ ۲۸۱ لشکر ۳۲ ارتش یازدهم سرخ، به فرماندهی ابوزور و رهبری گایدارف کمیسر جنگ وارد شوشی شد. روز ۱۸ مه، خود

۱ - همانجا، ۵۸۱، ۱، ۲۰۰، شماره ۴۶-۴۴.

۲ - نگاه کنید به سند شماره ۱۵.

۳ - سند شماره ۱۴.

۴ - نگاه کنید به سند شماره ۱۲.

۵ - اسناد سازمانها، ۲۲، ۴۰، ۴۱، شماره ۱۲-۱.

۶ - اسناد دولتی آذربایجان، ۴۰، ۶۹، شماره ۱۸۳.